

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Lutherus in oppugnandis Indulgentiis mirifice desudat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quod Erasmus: qui quum liberius aliquanto de monachis, quos male ipse tractarat, & à quibus male ipse parumque honorifice tractatus fuerat, scripsisset, sæpe postea dixit & scripsit, si quæ sequuta sunt tempora nouisset, & Lutheri furorem præuidisset, numquam se facturum fuisse, ut eiusmodi filiorum parens, aut eiusmodi discipulorum doctor fuisse videretur; ut ex eius ad Albertum Carporum Principem epistola apparet. Verum sapientis non est dicere, *Non putaram*. Multorum est opinio, ab Erasmo primum portam hanc apertam, quam Lutherus demum totam effregit. De vtroque certe Germani illud in ore habeat: *Erasmus, aiunt innuit; Lutherus irruit. Erasmus parit ova; Lutherus excludit pullos. Erasmus dubitat; Lutherus assuevit*. Sic tum quoque scholastici homines de vtroque Græcum illud vsurpabant *Ἐράσμος λουθηρίζησιν, ἢ λουθηροσ ερασμιζέσιν*, Aut Erasmus Lutherizat, aut Lutherus Erasmitizat. Ego certe hunc grauem Lutheranae sectæ aduersarium fuisse persuasum habeo, ut sequentia ostendent; quamuis Ecclesiæ hostes quidquid possunt è scriptis eius colligant & corradant, quò ostendant Lutheranaum eum fuisse; interim multa prætereunt, è quibus contrarium euinci possit inter quæ excellit illud in versione Noui Testamenti Act. XIII. *illis autem Sacrificantibus & ieiunantibus &c.* Vnde Missa Sacrificium euidenter aduersum Lutheranos euincitur. Ipse certe Erasmus ad Pontificem & Theologicam Facultatem Parisiensem humiliter scripsit; & libros suos censuræ subiecit. Quidquid hac de re sit, sic sentio, scripta Erasmi sano iudicio lecta & accepta (prout in Indice Expurgatorio librorum proponuntur) pietatem & timorem Dei legentium animis imprimere.

III. Accepto igitur à Vicario sui Ordinis mandato, Lutherus ambitione tumidus quod tantum munus iam dudum experitum sibi demandatum esset, suggestum ascendit, nunc huc nunc illuc discurrens, abusus Indulgentiarum, Prædicatorum fraudes & expilationes quam odiosissime perstringere & exagitare nusquam cessans, inter alia dicens, *pueram hanc esse fraudem, ab Ecclesia adinuentam ad homines prouocandos ad pietatem & deuotionem. Et licet malum non sit, decipiendum ita se præbere, ad maiorem deuotionem, non tamen nimiam his rebus ad eam deceptionem piam adhibendam credulitatem aut fiduciam ad mouendam esse &c.* Ridicula etiam, ut erat ingenio festiuo & mordaci, nonnunquam intermiscibat, ita tamen ut non raro verba aliqua ipsi

exciderent, quibus non solum S. Romanæ Sedis dignitas violabatur, verum etiam capitis Ecclesiæ potestas in dubium vocabatur. His suis ille de clamationibus tantum effecit, ut complures Indulgentiarum præcones pro argento iniurias & conuicia domum retulerint. Accessit, quod non multo post de Selimi morte allatum nuntium omnem fere prioris deuotionis calorem restinxit. Exstincto enim tanto tyranno, cuius vastis cupiditatibus ne totus quidem Mundus sufficere videbatur, quemque perpetua quædam felicitas ad sepulcrum vsque comitata fuerat plerique, Germani præsertim, omni se metu liberatos credebant.

IV. Lutherus sermone & voce Indulgentiarum abusus perstringere non contentus, scripta insuper ad Albertum Archiepiscopum Moguntinum & Hieronymum Brandenburgensem epistola, acerrime in eorum præcones inuectus est, inter alia exprobrans, quod ad populum profiteri non erubescerent, eodem momento, quo argenti in peluim coniecti sonus audiretur, animas è purgatorio euolare; atque Indulgentiæ saluum esse conductum, quo anima ad cælum ceruò ac tutò perducerentur. Hunc se ab usum silentio præterire non potuisse, quum nemo de salute sua, neque etiam per gratiam Dei nobis infusam certus esse possit; quum iustus etiam, ut D. Petrus testatur, vix saluetur. Sed ab hac doctrina non multo post Lutherus deflexit. Neque epistolam eius vterque valde morabatur, utpote hominis obscuri, & qui scribendi hanc provinciam si vero zelo duceretur, ei cui ea ex Ordinis Ecclesiastici regula & præscripto incumbebat, relinquere debuisset. Neque hic eius stetit audacia: sed epistolæ insuper propositiones quasdam adiunxit, è quibus omnis illa disputatio postea nata est. Quin & maiora audens Theses suas publice affixit, & in scholis disputandas proposuit, *Indulgentiarum præcones passim auaritia & sceleris quæstus, vniuersum vero Ecclesiasticum Ordinem negligentia, desidia & ignorantia insimulans*. Ex aduerso Tezelus non minus impiger ad se munusque suum defendendum, quam Lutherus audax fuerat ad erimandum, suas & ipse Theses publicauit, quibus *Luthero respondet, Hæreticum eum appellans*. Lutherum Saxonix Ducis Electoris; Tezelium Pontificij Legati sustentabat auctoritas, qui quod id muneris Tezelio demandasset, desertum eum pati, aut Lutheri insolentiam ferre salua auctoritate, non poterat. Præter communem utilitatem, etiam de priuato honore argebatur. Fatemur libere